

Dôvodová správa

Informatívna správa o pravidelnej autobusovej doprave v Košickom samosprávnom kraji

Kompetencie Košického samosprávneho kraja v oblasti pravidelnej autobusovej dopravy vyplývajú z § 29b zákona č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov. Najvýznamnejšími kompetenciami sú udeľovanie dopravných licencií a schvaľovanie cestovných poriadkov na vnútroštátnu pravidelnú autobusovú dopravu a uzavieranie zmlúv o službách vo verejnom záujme s poskytovaním úhrady za služby vo verejnom záujme dopravcom.

1. Doprava vo verejnom záujme - všeobecné informácie

Verejným záujmom sa rozumie záujem samosprávneho kraja na zabezpečení dopravnej obslužnosti. Dopravnou obslužnosťou sa rozumie vytvorenie ponuky prepravných výkonov v pravidelnej autobusovej doprave na uspokojovanie prepravných potrieb obyvateľov žijúcich na území samosprávneho kraja alebo na území obce, ktorá zodpovedá dopytu cestujúcich vzhľadom na frekvenciu, presnosť a pravidelnosť spojov, možnosť prestupu, vzdialenosť k zastávkam, bezpečnosť, výbavu a čistotu autobusov, tarifu pre jednotlivé skupiny obyvateľov, ako aj na prístup k informáciám dôležitým pre cestovanie. Verejný záujem sa netýka diaľkovej autobusovej dopravy, ktorá je definovaná vzdialenosťou viac ako 100 km.

Dopravná obslužnosť Košického samosprávneho kraja je zabezpečovaná prímestskou autobusovou dopravou (do 100 km), ktorá je v rozhodujúcom rozsahu poskytovaná dopravcami eurobus, a.s. a SAD Michalovce, a.s.. Výkony iných dopravcov (napr. SAD Prešov, a.s., SAD Humenné, a.s. a SAD Poprad, a.s.) sú na území nášho kraja minoritné a nie sú uhrádzané zo strany Košického samosprávneho kraja.

Základné informácie o prímestskej autobusovej doprave v KSK v roku 2009:	
počet obsluhovaných obcí	440 (všetky)
počet ubehnutých kilometrov vo verejnom záujme	26,49 mil. km
počet prepravených cestujúcich	27,84 mil. cestujúcich
výnosy dopravcov	16 128 tis. €
poskytnuté zľavy	8 468 tis. €
predpokladaná strata z výkonu vo verejnom záujme	11 040 tis. €

Zmluvy o výkone vo verejnom záujme v pravidelnej autobusovej doprave zaväzujú dopravcov k prepravnej, prevádzkovej a tarifnej povinnosti a Košický samosprávny kraj k úhrade za služby, ktorá z tohto výkonu vzniká (§ 29b písm. c) zákona č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov).

Výška úhrady je preukázaná dopravcami po ukončení kalendárneho roka a posúdená „Komisiou pre zúčtovanie a odsúhlasenie straty z výkonu vo verejnom záujme v pravidelnej autobusovej doprave“, ktorá pozostáva zo zástupcov odboru dopravy, odboru financií a útvaru hlavného kontrolóra. Vzájomné finančné vyrovnanie medzi zmluvnými stranami je ukončené do 30. júna príslušného roka.

Porovnanie samosprávnych krajov:

VÚC	ubehnuté km	prepravené osoby	náklady €/km	výnosy €/km	Úhrada €/km
Košický	26 493 329	27 839 232	1,03	0,61	0,51
Bratislavský	-	-	-	-	-
Trnavský	20 729 000	23 690 000	-	-	0,50
Trenčiansky	23 474 000	33 271 073	1,14	0,60	0,58
Nitriansky	24 351 000	27 212 000	1,05	0,56	0,48
Žilinský	25 395 473	37 654 000	1,08	0,63	0,54
Banskobystrický	28 940 289	30 507 554	1,03	0,51	0,70
Prešovský	29 400 000	33 400 000	1,06	0,56	0,59

Úhrada je uvedená celková, vrátane požadovaného doplatenia zo strany dopravcov. Takže úhrada nie je definitívna, nakoľko prebieha záverečné zúčtovanie, ktoré zvyčajne mierne zníži výšku úhrady, čo sa dá očakávať aj v prípade Košického samosprávneho kraja

2. Zmluva o výkone vo verejnom záujme

V roku 2008 bola predsedom Košického samosprávneho kraja menovaná „Komisia na uzatvorenie zmlúv o výkone vo verejnom záujme v pravidelnej autobusovej doprave“, ktorej hlavnými úlohami je riešenie nasledovných oblastí:

- a) trvanie zmluvy (maximálne na dobu platnosti dopravných licencií),
- b) ekonomicky oprávnené a neoprávnené náklady,
- c) spôsob rozúčtovania nákladov a stanovenie obmedzujúcich kritérií,
- d) investičné zámery dopravcov (najmä obnova vozidlového parku),
- e) výška primeraného zisku,
- f) stanovenie spôsobu a formy zúčtovania a úhrady straty a
- g) príprava na uzatváranie zmlúv s dopravcami.

Košický samosprávny kraj prostredníctvom Komisie pre uzatvorenie zmlúv rokoval od konca roku 2008 s dopravcami o uzavretí dlhodobých zmlúv (platných do roku 2017) podľa § 15 ods. 2 zákona č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov, s plánovaným každoročným dodatkom na príslušný rok. O tejto skutočnosti bolo informované aj zastupiteľstvo Košického samosprávneho kraja na svojom aprílovom zasadnutí v roku 2009.

Dohodnuté znenie zmluvy sprísnilo a spresnilo podmienky pre dopravcov v porovnaní s dosiaľ platnými zmluvami. Nakoľko znenie zmluvy je účinné od 1. 1. 2009, zmluvné strany postupovali podľa znenia dlhodobej zmluvy už v priebehu roka 2009. Znenie zmluvy bolo tvorené s cieľom eliminovať známe riziká a ohrozenia a vytvoriť rovnovážny vzťah zmluvných strán v súlade s platnou legislatívou.

Košický samosprávny kraj bol iniciátorom dodržiavania rovnakých zásad pri uzatváraní dlhodobých zmlúv o výkone vo verejnom záujme a uznávaní ekonomicky oprávnených nákladov. Na základe týchto zásad v priebehu roka 2009 všetky samosprávne kraje uzavreli s dopravcami dlhodobé zmluvy na dobu platnosti dopravných licencií.

SWOT analýza dlhodobej zmluvy

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ul style="list-style-type: none"> - dopravcovia majú možnosť tvoriť dlhodobé ekonomické plány, jednoduchšie plánovať investície, - dlhodobé nemenné podmienky pre KSK i dopravcu - stabilita vzťahu, - stabilná ponuka dopravných služieb pre cestujúcu verejnosť, - stanovenie objektívnej sumy v rozpočte KSK na úhradu straty a následná úprava cez koeficient inflácie + cenu PHM, - variabilita výkonových požiadaviek KSK každoročnou úpravou. 	<ul style="list-style-type: none"> - vstup iných dopravcov do systému verejnej dopravy iba formou subdodávok, - možná neochota dopravcov meniť znenie zásadných ustanovení rámcovej zmluvy, ak nebudú vyhovovať KSK.
Príležitosti:	Ohrozenia:
<ul style="list-style-type: none"> - stanovenie pevnej sumy na vykrytie strát, bez potreby ďalšieho dopĺčania, - zjednodušenie odsúhlasenia straty, - úplná obnova vozidlového parku s ohľadom na 10 ročné odpisovanie autobusov, - viazanie primeraného zisku na výnosy. 	<ul style="list-style-type: none"> - neovplyvniteľný nárast úhrady straty - rastúce náklady dopravcov (ceny PHM), - vplyv makroekonomických ukazovateľov, - zníženie záujmu dopravcov o vstup do systému integrovanej dopravy. - klesajúci počet prepravených osôb, nárast individuálnej dopravy, - zmena postoja KSK k problematike verejnej dopravy v novom volebnom období.

Dlhodobá zmluva vytvára základný rámec pravidiel, ktorý je každoročne spresnený dodatkami, v ktorých je možné upravovať výkony, predpokladanú výšku úhrady, primeraný zisk a investičné zámery dopravcov. Podľa stanoviska právneho odboru Úradu Košického samosprávneho kraja je podpísanie zmluvy v súlade s platným zákonom a zmluva bude platná odo dňa jej podpísania a účinná od dátumu, na ktorom sa zmluvné strany dohodnú.

Uzavretím dlhodobej zmluvy bude zabezpečené zlepšovanie kvality poskytovaných dopravných služieb, okrem iného aj formou pokračovania v obnove vozidlového parku dopravcov a zaistenie stabilnej dopravnej ponuky pre obyvateľov kraja.

Košice, dňa 23. marca 2010

Spracoval: Ing. Radovan Hužvík